

FÅGELRAPPORT FÖR VÄSTMANLAND 1987

*Thomas Pettersson, Martin Green, Karl-Gunnar Källebrink,
Göran Pettersson & Roland Thuvander*

INLEDNING

Härmed presenteras den trettonde årsrapporten från lokala rapportkommittén (lrk) i Västmanland. Rapporten behandlar fågelobservationer gjorda i landskapet Västmanland 1987.

Antalet inkomna rapporter för 1987 uppgår till 2843 st i observationer räknat, vilket glädjande nog är något mer än för 1986. Rapporteringen är dock mycket ojämn över landskapet. Tre kommuner, Västerås, Sala och Lindesberg, svarar för över 75 % av rapporterna medan antalet rapporter från andra kommuner oftast är mycket lågt, se tabell 1. En väsentlig del av skillnaden förklaras naturligtvis av rapportmallens arturval, samt av olika kommuners geografiska belägenhet, storlek, medlemstäthet osv. Emellertid måste man dock framhålla att rapportvolymen från kommuner som t ex Arboga och Köping är i minsta laget, särskilt med tanke på det relativt höga antalet ornitologer, som är bosatta där.

Tabell 1. Redovisning av rapporteringen från respektive kommun 1987. Av tabellen framgår även hur kommunnamnen förkortats i artlistan.

Kommun	Antal rapporter per VOF-medlem
Sa Sala	28,9
Vä Västerås	6,5
Ha Hallstahammars	4,2
Su Surahammar	8,6
Kö Köping	1,4
Ku Kungsör	2,5
Ar Arboga	1,1
Li Lindesberg	11,6
Ör Örebro	-
No Nora	5,9
Hä Hällefors	4,4
Lj Ljusnarsberg	4,0
Sk Skinnskateberg	2,1
Fa Fagersjö	2,3
Nb Norberg	2,4

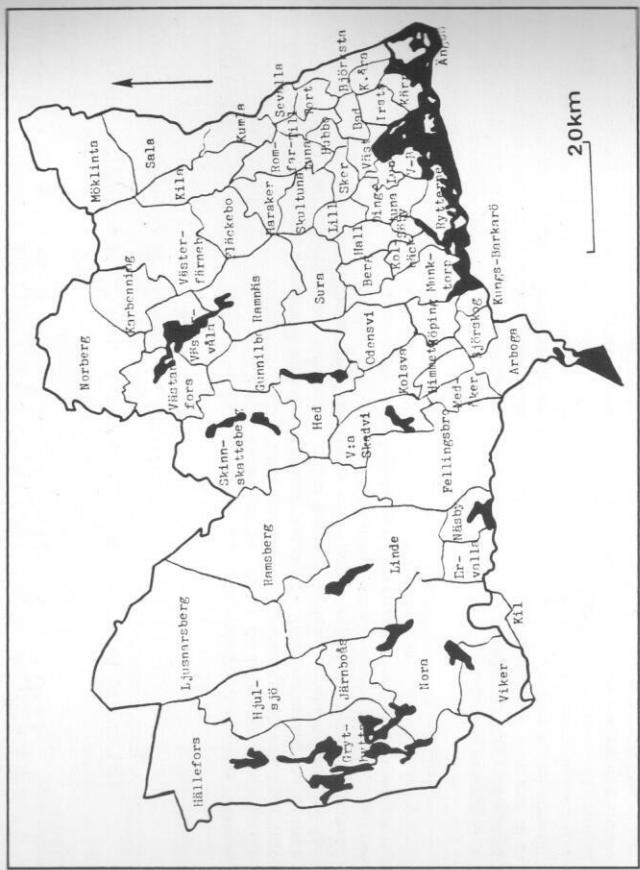
Utformningen av denna rapport skiljer sig markant från tidigare. Av flera skäl har vi valt att skilja på den rena datadelen, där observationerna kallt uppräknas, och kommentarerna. Dels kan då rådata lättare inhämtas av den intresserade och dels kan man, utan att snubbla över datum och lokalangivelser, lättare läsa den mer (tror vi) läsvärda kommentardelen.

Observationerna är uppdelade kommunvis och vid varje lokalangivelse hänvisas till den socken (församling) lokalen återfinns i. En översiktlig karta över landskapets socknar visas i figur 1. Vidare har signaturerna för observatörer slopats. Visserligen tar detta mer utrymme i ansläck, men i gengäld hoppas vi slippa de felaktigheter, som ett signatursystem, tydligt ohärligt, tycks vara behäftat med. Efter vissa artnamn återfinns inom parentes tre siffror. Dessa redovisar antal fynd (i vissa fall antal ex) i Västmanland t o m 1975, 1976-86 resp 1987.

Av de arter, som lrk i Handledning för rapportering av fågeliakttagelser i Västmanland önskar rapporter om, redovisas ej alla varje år. Rapporter om vissa arter är av intresse endast om material från flera år analyseras tillsammans. Ett exempel på detta är större flockar av gräsand. Ett annat exempel kan vara mindre hackspett, som årligen rapporteras i flera hundra exemplar. En uppräkning varje år av dessa observationer ter sig tämligen meningslös. Emellertid utgör detta rapportmaterial ett mycket viktigt instrument i bevakningen av denna art. Häckningslokaler rapporteras dessutom regelbundet till våra länsstyrelsers miljövårdsenheter och kommer där till användning vid t ex samråd vid slutavverkning av skog.

VÄDRET 1987

När kallluft strömmade ner över landet den 1 januari 1987 anade många att den tredje kalla vintern i rad inleddes. Detta kom sedan mycket riktigt att visa sig, då månaden blev århundradets kallaste januari och temperaturer nedåt -25° uppmättes allmänt. Den dessutom ihärdiga nordostan gjorde ju inte saken lättare. Att februari sedan kom, att i klimathänseende bli normal, var en klen tröst. Ett mäktigt högtryck svarade för att kylan höll i sig till mitten av mars. Därefter kunde dock lågtryck passera medförande mildare och mer nederbörsrikt väder. Snö var dock ingen bristvara så dags på året. Aprils första dagar medförde att hoppet om en sommar infann sig. Dagarna var ofta soliga och varma, medan nästerne emellertid var mycket kalla. I slutet av april var det allmänt över 20°. Maj månad innebar inledningen till en period med kyligare och nederbörsrikt väder. Förutom ett par kortare perioder i slutet av maj resp slutet av juli höll sig detta väder till och med september. Oktober bjöd på temperaturöverskott - det första sedan april - liksom stormvindar i mitten av månaden. Om november finns inte mycket att orda om. Månaden var en typisk november och vid ingången till

Figur 1. Västmanland och dess delområden.

OBSERVATIONER 1987

december hade vi på de flesta håll ett snöläckt landskap. Årets sista månad upptäckte ett variert väder med lågtryckspassager och mellan dessa nedströmmande ishavsslut. Lagom till jul blev det mildare igen och många hade lyckan att uppleva en grön julhelg.

Smådopping *Tachyporus ruficollis* (34 ex, 69 ex, 4 ex)

Sa: 1 ex Fläcksjön, Fläckebo 1.6 (Kjell Eklund), 1 ex Norrhörende, Västerfärnebo 30.12 (Kjell Eklund). Vä: 1 ex Asköviken 3.7 (Richard Lager), 1 ex hördes spela på samma lokal 21.7 (Daniel Green, Martin Green). Li: 1 ex Österhammarsjön, Fellingsbro 28.4 (Sven Larsson).

För andra året i rad ingen övervintring i landskapet. Decemberobservationen i Västerfärnebo kan dock tyda på ett försök i den vägen. Smådoppingen har inte konstaterats häcka i Västmanland sedan 1978, men så got som årligen görs observationer under häckningstid och i synbarlig lämpliga miljöer. Årets exempel kommer från Fläcksjön och Asköviken.

Näcksjön, Ramnäs 23.5 (Tom Sävström). 1 ex spel Djupen, Ramnäs 30.5 (Sören Larsson).
Ar: 1 par häckade Galsjön, Arbhoga (Gustaf Eriksson). Li: 1 par häckade Björkhyttan-Dammsjön, Linde (Mats Andersson). 3-4 par häckade Höksjön, Ramsberg (Jan-Erik Malmstigen). 2-3 par häckade Gransjön, Fellingsbro (Jan-Erik Malmstigen). 1 Gransjön sågs även 3 ad + 1 juv ex 25.7 (Sven Larsson). 1 par häckade Ulleboren, Fellingsbro (Kjell Larsson), 1 par häckade Mor-skogsjön, Ramsberg (Mats Andersson, Jan-Erik Malmstigen).

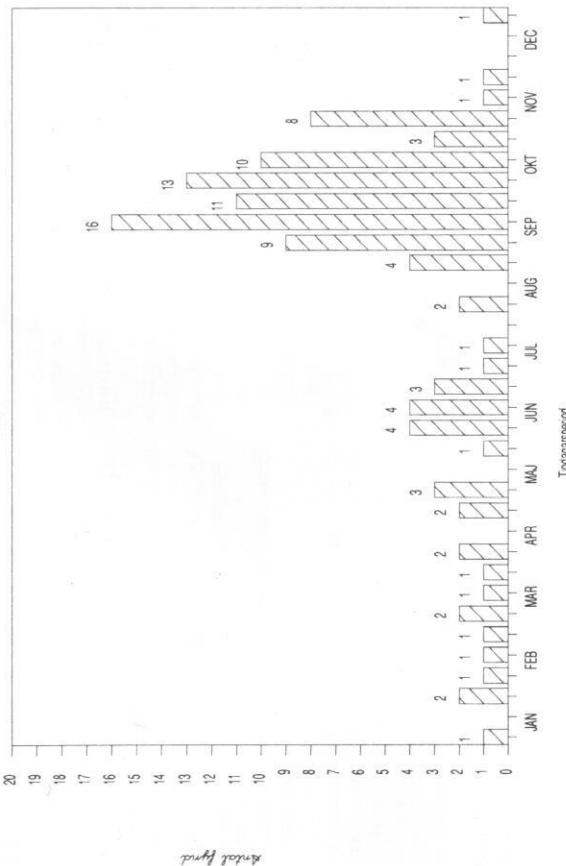
Övriga observationer t.o.m 20 maj:

Sa: 1 ex Rörbäsjön, Fläckebo 28.4 (Krister Ekman). 1 ex Fläcksjön, Fläckebo 9.5 (Ulf Carlson). 2 ex Sätra brunn, Kila 11.5 (Bo Karlgren). 1 ex Gussjön, Fläckebo 14.5 (Kjell Eklund). Vä: 1 ex Asköviken 3.5 och 5.5 (Magnus Liljefors m fl.). Su: 1 ex Granaramen, Ramnäs 5.5 (Sören Larsson). Li: 1 ex Sjömosjön, Fellingsbro 6.5 (Magnus Köpman).

Av rapporterna att döma, är det västmanländska beståndet numera endast en spillova av vad det en gång varit. Arten är emellertid föremål för inventering i landskapet 1988, varför ytterligare kommentarer får anstå.

STORSKÄRV

n = 110

Figur 2. Storskärven i Västmanland 1976-87.
(Göta Krantz).
Su: 1 ex spel Gläpen, Sura 22.5 (Sören Larsson). 2 par

Storskärv *Phalacrocorax carbo* (-, 101, 10)

Vä: 1 ex St Fogsjär, Ängsö 25.9 (Niclas Backström, Patrik Persson). 1 juv ex Granfjärden, Ängsö 24.5.11 (Martin Green).
Su: 1 ex Sörsjön, Sura 1.9 och 3.9 (Sören Larsson). 13.9 och 20.9 (Yngve Pettersson), samt 31.10 (Mikael Lep-pälampi). 1 ex Gnien, Ramnäs 3.9 och 5.9 (Sören Larsson, Ralf Lundmark). Li: 1 ex Ullersättersjön, Väringen, Näsby 28-30.9 (Erik Teglin). 1 ex Stor-Väringen, Näsby 28-30.9 (Erik Teglin). 1 ex Stor-Väringen, Näsby 28-30.9 (Erik Teglin). Hä: 1 juv ex Hammarn, Grythyttan 18.10 (Anders Kling, Svante Kling). Sk: 1 ex Lillsvan, Gunnlibo 27.9 (Robert Ström).

Endast höstobserveringar 1988 om sammanslagt minst åtta fåglar. Skarvar kan dock ses i stort sett nära som helst på året, se figur 2.

Grähakedopping *Padicops grisescens* (-, 44 ex, 5 ex)

Sa: 1 ex Fläcksjön, Fläckebo 4-5.5 (Stefan Björklund, Bernt Söderlund) och 14.5 (Martin Green, Magnus Liljefors). Vä: 1 ex Granfjärden, Ängsö 25.11 (Martin Green). Hä: 1 ex övervägdsräkt i Svarträven vid Högborn, Grythyttan 21-29.3 (Anders Kling m fl.). 1 juv ex Grythyttaviken, Grythyttan 24.10 (Tomas Carlsson, Mats Trällkott).

Årets skörd är normal i förhållande till den senaste tioårsperioden. Arten uppträder i det närmaste årligen i landskapet. Fynden i flälletors är de första i kommunen. Grähakedoppingen har inte påvisats häckande i Västmanland sedan slutet av 1950-talet, då ett par under en foljd av häckade i Djupen, Ramnäs (Löf 1959).

Svarthakedopping *Podicops auritus*

Häckningar och observationer efter 20 maj:

Vä: 2 ex Rudsjön, Haraker 28.6 och 3 ex samma lokalt 3.7 (Göta Krantz).
Su: 1 ex spel Gläpen, Sura 22.5 (Sören Larsson). 2 par

Rördrom *Botaurus stellaris***Knötsvan** *Cygnus olor*

Vä: 1 hane Hässlö sundet, Irsta 30.4-19.5 (Pentti Tatti m fl).

Häckningar:

fl). 1 hane Askstår, Ångsö 24-28.4 (Martin Green m fl). 1 hane Björknäs, Ångsö 24.4-6.6 (Martin Green m fl). 1 hane Sagåns myrrning, Björksta 25.4-6.6 (Martin Green m fl). 3 hanar Asköviken 28.4-30.6 (Hans-Olof Hellkvist m fl). Asköviken sågs dessutom matande fåglar på sex platser i juli (Martin Green) och 1 juv ex 24.8 (Magnus Liljefors). 2 hanar Stavholmsvikten, Ryttnerne 6-20.5 (Ulf Carlson m fl). 1 hane Björnösundet, Ryttnerne 13.6 (Ake Berg). 1 hane vid Sivholmen, Ridön, Västerås-Barkåkra 24.6 (Lennart Gladh). 2 hanar Billinge, Kolbäck 19.4-4.6 (Per Magnusson m fl).

Ku: 1 ex sågs simmande i Barkåkerviken, Kungs-Barkåkra 16.4 (Börje Wennerström) och en hane hördes på samma lokal 3.5 (Per Lindh).

Lj: 1 par Leriken, Södra Hörsken (Ingvar Andersson, Olle Andersson). Nb: 1 par Snyten, Karbenning (Torbjörn Jansson).

Tiogår jämnt häckande par ligger i nivå med senare års rapportskördar. Inget tyder alltså på att det senaste decenniets nedgång är på väg att vända. Kanske är det dags att utse knötsvansen till inventeringsart i Västmanland 1989?

Häger *Ardea cinerea*

Häckningar:

Vä: Ca fem bon Stavholmsküret, Ryttnerne (Hans-Olof Hellkvist, Richard Lager). Flera bon Ormskär, Västerås-Barkåkra (Hans-Olof Hellkvist, Richard Lager). Två bon Långholmen, Kärrbo (Niclas Backström, Magnus Liljefors). På Flottgrunden, Ängsö, inräknades 46 bebodda bon 28.6 (Per Magnusson, Thomas Pettersson).

Hägen har etablerat sig väl i mälarenrådet, men tyckts ha svårt att expandera vidare i landskapet. Någon eller några hankar kan sätta fart på spridningen.

Fynd i normal omfattning.

Svart stork *Ciconia nigra* (4 ex, 3 ex, 1 ex)

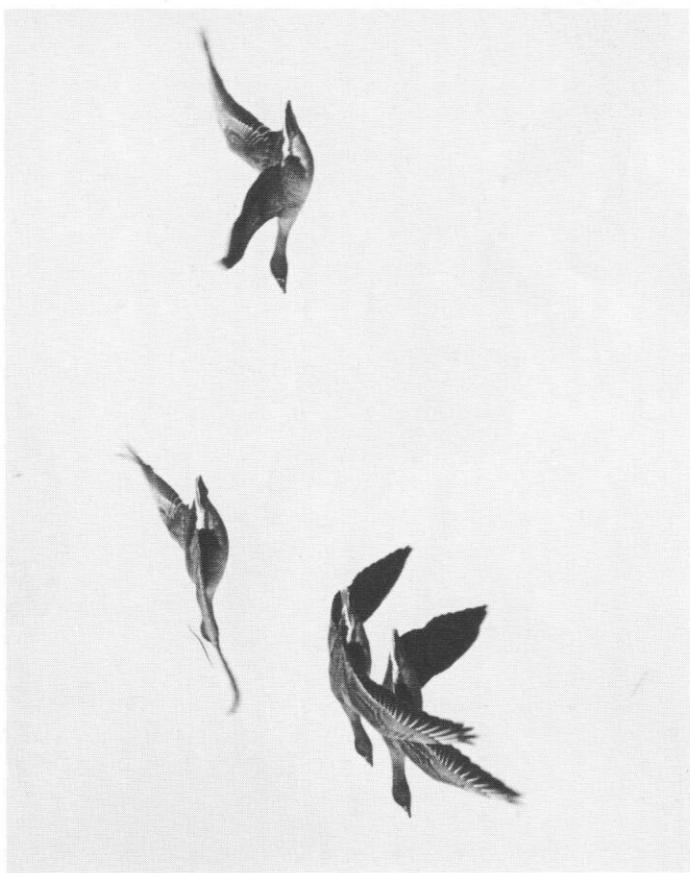
Li: 1 ex alternade mellan Österhammarsjön, Sörbysjön och Finnäkersjön i Fellingsbro 8.5-13.7 (Arne Ekööw m fl).

Det är nära tredje året i rad, som en svart stork uppehållit sig i detta område och under häckningsstid. Emellertid har inga ytterligare indier på häckning rapporterats.

Kö: 1 par. Dessutom observerad under häckningsstid på ytterligare tre lokaler. Su: Totalt 8 par lika många lokaler. Dessutom sedd under häckningsstid på ytterligare fem lokaler.

Kö: 1 par. Li: 11 par. Or: 1 par. Sk: 1 par. Dessutom sedd under häckningsstid på ytterligare en lokal.

Observation vid Römyren är intressant av flera skäl. Förutom att räkttagelserna rörde 2 ex (par?) och att den gjordes under häckningsstid, kan man konstatera att fynd också är udda, då platsen ligger klart utanför artens huvudsakliga flyttningstrakt över landskapet. Omfattningen av rastande sädgäss i Västmanland blir allt större och nya rekord slås årligen.

Mindre sängsvan *Cygnus columbianus***Mindre sängsvan** *Cygnus columbianus*

Sa: 1 ex Sörsalbo, Västerfärnebo 3.4 (Erik Andersson), 1 Röbbosjön, Fläckebo sågs 1 ad ex 7.4 (Kjell Eklund), 11.4 (Erik Andersson, Karl-Gunnar Kallebrink), 14.4 (Erik Andersson) och 15.4 (Kjell Eklund), samt 3 ad ex 19.4 (Ake Berg, Karl-Gunnar Kallebrink) och 1 ad ex 19.4 (Martin Green, Magnus Liljefors). 1 ad ex Gustafssjön, Fläckebo 13.4 (Ake Berg). 1 Gorgen, Västerfärnebo, sågs 3 ex 16.4 (Kjell Eklund), 4 ad ex 17.4 (Karl-Gunnar Kallebrink) och 5 ad ex 19.4 (Kjell Eklund).

Su: Max 110 ex Gnien, Rannäs 21.4 (Sören Larsson). Li: 100 ex SJönmosjön, Fellingsbro 7.4 (Peter Ståring). 1 Sörbysjön, Fellingsbro noterades 107 ex 1.11 (Sven Larsson), 140 ex 7.11 (Johan Thyberg) och 170 ex 5.12. Ku: 1 ex Barkaröviken, Kungs-Barkåkra 11.4 (Börje Wennström).

Fynd i normal omfattning.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Sa: 154 ex Saladamm, Salal 11.4 (Karl-Gunnar Kallebrink), 430 ex i Västerfärneboområdet 17.4 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Vä: 555 ex Bocksjön, Tortuna 8.4 (Hans-Olof Hellkvist m fl), 238 ex i Åsköviksområdet 20.4 (Niclas Backström, Magnus Liljefors). Höst: 130 ex Asköviken 20.9 (Richard Lager), 250 ex Sagåns mynning, Björksjö 4.10 (Magnus Liljefors), 88 ex Ångsö 1-6.12 (Martin Green m fl).

Ha: 56 ex Lagårdssjön, Kolbäck 10.4 (Pentti Tatti).

Ku: 73 ex Holma, Björkskog 18.4 (Per Lindh). Li: Vår: 120 ex SJönmosjön, Fellingsbro 16.4 (Christer Eriksson, Jan-Erik Malmstigen), 165 ex Gillberga gårde, Fellingsbro 17.4 (Bo Dahlström), 50 ex Sörbysjön, Fellingsbro 19.4 (Thomas Everlid), 112 ex Finnäkersjön, Fellingsbro 20.4 (Sven Larsson). Höst: 55 ex Sörbysjön, Fellingsbro 28.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Observation vid Römyren är intressant av flera skäl. Förutom att räkttagelserna rörde 2 ex (par?) och att den gjordes under häckningsstid, kan man konstatera att fynd också är udda, då platsen ligger klart utanför artens huvudsakliga flyttningstrakt över landskapet. Omfattningen av rastande sädgäss i Västmanland blir allt större och nya rekord slås årligen.

Häger *Ardea cinerea***Häger** *Ardea cinerea*

Höga rasistiffror:

Sa: Sammanlagt 830 ex i Svartåområdet, Fläckebo/Västerfärnebo 18.4 (Håkan Johansson).

Vä: Max 96 ex Hällsjön, Haraker 11.4 (Håkan Johansson).

Su: Max 110 ex Gnien, Rannäs 21.4 (Sören Larsson). Li: 100 ex SJönmosjön, Fellingsbro 7.4 (Peter Ståring). 1 Sörbysjön, Fellingsbro noterades 107 ex 1.11 (Sven Larsson), 140 ex 7.11 (Johan Thyberg) och 170 ex 5.12. Ku: 1 ex Barkaröviken, Kungs-Barkåkra 11.4 (Börje Wennström).

Höga rasistiffror:

Sa: 154 ex Saladamm, Salal 11.4 (Karl-Gunnar Kallebrink), 430 ex i Västerfärneboområdet 17.4 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Vä: 555 ex Bocksjön, Tortuna 8.4 (Hans-Olof Hellkvist m fl), 238 ex i Åsköviksområdet 20.4 (Niclas Backström, Magnus Liljefors). Höst: 130 ex Asköviken 20.9 (Richard Lager), 250 ex Sagåns mynning, Björksjö 4.10 (Magnus Liljefors), 88 ex Ångsö 1-6.12 (Martin Green m fl).

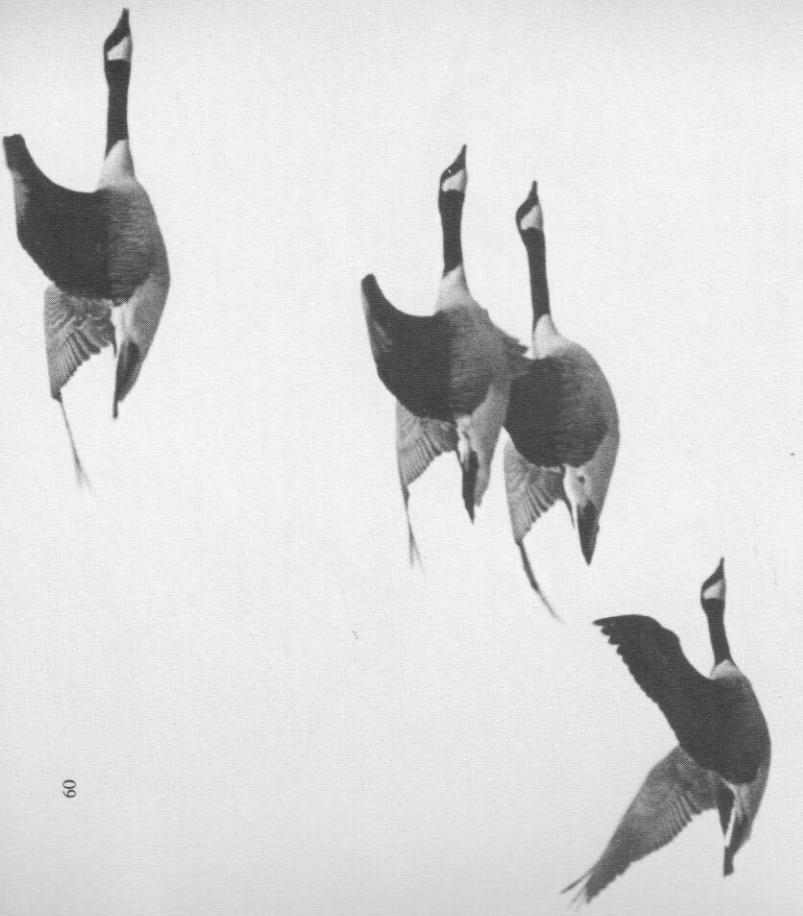
Ha: 56 ex Lagårdssjön, Kolbäck 10.4 (Pentti Tatti).

Ku: 73 ex Holma, Björkskog 18.4 (Per Lindh).

Li: Vår: 120 ex SJönmosjön, Fellingsbro 16.4 (Christer Eriksson, Jan-Erik Malmstigen), 165 ex Gillberga gårde, Fellingsbro 17.4 (Bo Dahlström), 50 ex Sörbysjön, Fellingsbro 19.4 (Thomas Everlid), 112 ex Finnäkersjön, Fellingsbro 20.4 (Sven Larsson). Höst: 55 ex Sörbysjön, Fellingsbro 28.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Observation under häckningsstid:

Hä: 2 ex Römyren, Hjulsjö i mitten av maj (Göran Hagsten).

Kanadagäss. Foto: Tero Niemi.

Vä: 2 ad + 4 pulli Långholmen, Kärbo 30.5 (Anders F Andersson, Patrik Persson), 2 ad + 1 juv Ornöhäll, Ridon, Västerås-Barkarö 27.6 (Lennart Gladh). 1 Askö-vilken sågs 2 ad + 4 pulli 31.5 (Per Eriksson), 2 ad + 2 pulli 14.7 (Martin Green, Magnus Karlsson) och 2 ad + 2 juv 23.7 (Hans-Olof Hellkvist).

Stora flockar (minst 50 ex):

Vä: 90 ex Asköviken 13.9 (Hans-Olof Hellkvist), Minst 65 ex samma lokal 16.9 (Pentti Tatti).

Grågäsen är väl etablerad som häckfågel i landskapet, även om häckning påvisats i relativt liten omfattning, dock årligen. Under det senaste decenniet har häckning konstaterats i Sala, Västerås, Hallstahammars och Arboga kommuner.

Bläsgäss. Foto: Tero Niemi.

Spetsbergsgäss *Anser brachyrhynchus* (2 ex, 22 ex, 3 ex)

Ovanligt många bläsgäss observerades 1987. Utanför det normala ligger också Junifjället i Lundby. Beträffande oktoberflocken i Rannäs, se även prugås.

Sa: 1 ex Rörbosjön, Fläckebo 22.4 (Håkan Johansson).
Ku: 1 ex Holma, Björskog 18.4 (Per Lindh).
Li: 1 ex sträckte Sjömosjön, Fellingsbro 9.5 (Magnus Köpman).

Uppträder numera årligen under vårräcket, främst i landskapets östra delar.

Bläsgäss *Anser albifrons*

Den trehövdade gruppen vid Sörsalbo utgör den första iakttagelsen i landskapet av mer än 1 ex samtidigt. Adminstone en av dessa tre var ej ringmärkt.

Sa: 12K ex Sörsalbo, Västerfärnebo 9.4 (Stefan Björklund). 1 ad ex samma lokal 13.4 (Kjell Eklund). 1 ad ex Löten, Västerfärnebo 11.4 (Erik Andersson). 1 Svart-området Fläckebo/Västerfärnebo sågs dessutom fyra olika bläsgäsfamiljer 16-30.4 (fl obs).

Vä: 12K ex sträckte Asköviken 10.5 (Martin Green). 1 ad rastade KVV/Lundby 21.6 (Pentti Tatti).

Su: 14 ex sträckte SV Gmien, Rannäs 25.10 (Sören Larsson).
Li: 7 ex rastade Björkaskjön, Linde 26.4 (Sivert Juhanhalln). 1 ex Sjömosjön, Fellingsbro 7.11 (Magnus Hellström).

Sjömosjön har visat sig vara en av landskapets viktigaste lokaler för arten höstetid.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Sa: 1 ex Ekebydamm, Sala 5.10 (Kjell Eklund). 1 ex sträckte SV med 60 prugåss över Fläcksjön, Fläckebo 25.10 (Kjell Eklund).

Vä: 1 ex rastade med kanadagäss vid Storängen, Ängsö 20.9 (Tomas Gustavsson, Thomas Pettersson). En flock hördes sträcka över Dingtuna 2.11 (Hans-Olof Hellkvist). .

Su: 1 ex med kanadagäss Gniien, Rannäs 26.9 (Sören Larsson).

Ku: 1 ex Barkaröviken, Kungs-Barkarö 31.5 (Torbjörn Jansson, Christer Troberg).

Li: 1 ex Sjömosjön, Fellingsbro 26.5 (Magnus Köpman). På samma lokal sågs dessutom 2 ex 29.10 (Magnus Köpman) och 4 ex 7.11 (Ulf Eriksson, Magnus Köpman, Johan Thyberg). I Sörbysjön, Fellingsbro, sågs 7 ex 1.11 (Johnny Tezim) och 4 ex 2.11 (Sven Larsson). 3 ex Västvalla, Fellingsbro 5.11 (Johan Wretberg). Ca 60 ex rastade vid Prästryggen, Väringen, Näsby 9.11 (Leif Klarstrand).

Genom åren har den vitkindade gäsen uppträtt i landskapet dels som oregelbunden sträckgås på hösten och dels som stryksgås under stora delar av året. De senare härstammar sannolikt från fägelparkar. Vid hostobservatörer av arten kan det vara svårt att avgöra vilka som är vad, men minst tre iakttagelser 1987 får anses vara "äkta", nämligen den fågel som sällskapade med prugåss i Fläckebo, flocken över Dingtuna, samt den fina gruppom sextio fåglar i Väringen. Flockar i den storleksordningen har rapporterats endast vid två tillfällen tidigare, nämligen 17.9.1953 då 58 ex rastade strax norr om Västerås (Olanders & Olanders 1953), samt 12.10.1976, då ca 200 ex sträckte över Västerås (Eriksson m fl 1977).

Prutgås *Branta bernicla*

Sa: 60 ex sträckte SV över Fläcksjön, Fläckebo 25.10 (Kjell Eklund). 70 ex sträckte SV över Sala 26.10 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Su: 25.10 (Sören Larsson). Den minsta flocken sågs även över Kyrkybyn/Rannäs (Jan Grip).

Li: 15 ex rastade i Finnåkersjön, Fellingsbro 30.10 (Sven Larsson). 1 ad + 2 juv Fästön vid Vreten, Linde 1.11 (Peter Benovall, Christer Klingberg).

Hä: 1 ex rastade vid Kärvingeborn, Grythyttan me.10 (Matti Hillhed).

Li: 700 ex Sjömosjön, Fellingsbro 29.10 (Erik Brehmer, Ulf Eriksson, Magnus Köpman). 500 ex Sörbysjön, Fellingsbro 31.10 (Jan-Erik Malmstigen).
Flocken om 350 ex i Rannäs är en av de största iakttagna i landskapet.

Gravänd *Tadorna tadorna* (-, 19, 2)

Vä: 1 ex Gamla hannen, Västerås 25.4 (Magnus Liljefors).

Lit: 3 ex sträckte mot söder över Fellingsbro 2.5 (Magnus Körpman).

Sedan 1976 har gravänder sett sällan nog årligen - endast 1982 såkna observationer. Samtliga iakttagelser har gjorts i april-maj och i juli-september.

Blässand *Anas penelope*

Häckning:

Li: Honan med 6 juv ex St Mjäsgården, Ramsberg 12.7 (Mats Andersson).

Sedan 1976 har häckning endast konstaterats i Lindesbergs kommun, men i gengäld nästan årligen där och ibland med flera par.

Kricka *Anas crecca*

Sa: 1 hane Gussjön, Fläckebo 24.4 (Kjell Eklund). Vi: 1 par häckade i Asköviken, där en hona + 9 puli, samt dessutom 3 hanar, sågs 4.7 (Martin Green). Övriga observationer i Asköviken: 1 par 21.4 (Thomas Petersson), 23.4 (Per Magnusson, Penitti Tatti) och 21.5 (Martin Green); 1 hane 5.6, 2 hanar 28.6, 1 hane 30.6 och 1 ex 28.7 (Martin Green). 1 par Persböket, Ängsö 25.4 (Anders F Andersson, Martin Green).

Häckningen i Asköviken är den tredje där och tillika den tredje i Västmanland.

Kricka *Anas crecca*

Stora flockar:

Sa: 100 ex Gorgen, Västerfärnebo 19.4 (Martin Green, Magnus Liljefors) och 24.4 (Thore Lindberg). 450 ex Gussjön, Fläckebo 22.4 (Thore Lindberg). Som mest 200 ex lönen, Västerfärnebo 27.4 (Åke Berg) och 30.4 (Thore Lindberg). Ca 100 ex Fläcksjön, Fläckebo 27.6 (Per Magnusson m fl.). Vä: 100 ex Asköviken 4.7 (Martin Green) och 150 ex samma lokal 18.9 (Niclas Backström).

Su: Som mest 400 ex Gnien, Rannäs 21.4 (Sören Larsson).

Slättsjöarna i södra och östra Västmanland tycks intet helt oväsent, utgöra de viktigaste rastlokalerna i landskapet. Det omfattande rapportmaterialet avses utvärderas noggrant i kommande rapport.

Amerikansk kricka *Anas crecca carolinensis* (0, 4, 1)

Sa: 1 hane Gussjön, Fläckebo 24.4 (Patrik Granlund).

Femte fyndet sedan 1978 av denna amerikanska ras av kricka.

Stjärtand *Anas acuta*

Högsta värstasiffror:

Sa: 4 ex Gussjön, Fläckebo 24.4 (Kjell Eklund). 6 ex Görgen, Västerfärnebo 23.4 (Kjell Eklund). 3 ex Löten, Västerfärnebo 27-29.4 (Åke Berg). 2 ex Fläcksjön, Fläckebo 25.4 (Per Magnusson, Penitti Tatti). 8 ex Storsjön, Möklinta 30.4 (Sig Ohman).

Vä: 1 ex Kraftvärmeverket, Lundby 19.4 (Marcus Rehnberg). 2 ex Asköviken 22.4 (Niclas Backström).

Ha: 2 ex Lagårdssjön, Kolbäck 14.4 (Anne Ekööw, Kurt Lindström).

Su: 2 ex Lisjöviken, Sörsjön, Surra 16-18.4 (Lillebro Hammarström m fl.). 8 ex Gnien, Rannäs 17.4 (Sören Larsson).

Ku: 2 ex Barkaröviken, Kungs-Barkarö 30.4 (Börje Wennerström).

Li: 2 ex Sjömonsjön, Fellingsbro 14-19.4 (Thomas Everlid m fl.). 1 ex Sörbysjön, Fellingsbro 26.4 (Johnny Tegnér). 2 ex Mörksogasjön, Ramsberg 26.4 (Thomas Rydén). 2 ex Stor-Väringen, Näshy 30.4 (Jan-Erik Malmstigen). Fa: 2 ex St Aspen, Västanfors 19.4 (Arne Karlsson m fl.).

Observationer under häckningstid (mai-juli):

Sa: 1-2 hanar Löten, Västerfärnebo 4.5, 19.5 och 22.5 (Åke Berg, Stefan Björklund). 1 hane Gussjön, Fläckebo 20.7 (Kjell Eklund).

Vä: 1 hona Asköviken 27.6 (Magnus Liljefors).

Su: 1 honfårgad Gnien, Rannäs 25.7 (Sören Larsson, Tom Sävström).

Li: 1 hane Sjömonsjön, Fellingsbro 6.5 (Magnus Köpman). 1 hane Sörbysjön, Fellingsbro 31.5-21.6 (Kjell Jansson m fl.). 2 ex Finnakerssjön, Fellingsbro 8.7 (Sven Larsson).

Höstobservationer:

Vä: 1 ex Asköviken 17.8 (Hans-Olof Hellkvist) och 4 ex samma lokal 18.9 (Niclas Backström).

Su: 1 ex Gnien, Rannäs 2.8 (Tom Sävström) och 13 ex samma lokal 13.9 (Sören Larsson).

Li: 1 ex Sjömonsjön, Fellingsbro 6.10 (Magnus Köpman, Johan Thyberg). 1 ex Mörksogasjön, Ramsberg 18.10 (Mats Andersson m fl.).

Aven sjärtändens sträck och rastning i Västmanland avses att inom kort bli föremål för närmare analys. Genom tiderna finns tre konstaterade häckningar rapporterade från Västmanland, nämligen i Djupen, Rannäs 1958

(Lindell 1973), i Österhammarsjön, Fellingsbro 1975 (Jan-Erik Malmstigen) och i Fläcksjön, Fläckebo 1978 (Eriksson m fl 1979).**Brunand *Aythya ferina***

Vä: 50 ex Asköviken 3.5 (Magnus Liljefors m fl.).

Flockar över 50 ex ses relativt sällan på våren, särskilt under senare år. Landskapets i särklass viktigaste rastlokaler på våren har under 1980-talet varit Gussjön i Fläckebo samt Asköviken.

Årta *Anas querquedula*

Sa: 1 hane Gussjön, Fläckebo 26.4 (Kristen Ekman) och 16.5 (Karl-Gunnar Kallebrink); 1 hona samma lokal 20.7 (Kjell Eklund). 1 par Hulberget, Fläckebo 28.4 (Kristen Ekman). 1 par Fläcksjön 4.5 (Karl-Gunnar Kallebrink) och 10.5 (Per Magnusson m fl.). 1 hane samma lokal 17.5 (Erik Andersson) och 22.5 (Bo Karlsgren). 5 ex samma lokal 23.5 (Lillebro Hammarström m fl.). 1 hane Gorgen, Västerfärnebo 6.5 (Kjell Eklund) och 15.5 (Thore Lindberg). 1 hane Löten, Västerfärnebo 9.5, 14.5 och 19.5 (Åke Berg m fl.).

Vä: 1 hane Svana, Hanaker 23.5 (Marcus Rehnberg). 1 ex Asköviken 11.9 (Magnus Liljefors).

Ku: 1 hane Barkaröviken, Kungs-Barkarö 16.5 (Börje Wennström).

Li: 1 par Sjömonsjön, Fellingsbro 30.4-11.5, samt en hane under försonnaren (Magnus Köpman). 1 hane Österhammarsjön, Fellingsbro 20.5 (Erik Jansson).

Avsevärt fåre observationer än under 1986.

Bergand *Aythya marila* (-, 6)

Sa: 1 par Fläcksjön, Fläckebo 11.5 och 16.5, samt 1 par + en hona 15.5 (Karl-Gunnar Kallebrink). 2 ex samma lokal 8.11 (Håkan Johansson).

Su: 14 ex sträckte N vid Gnien, Rannäs 10.5 (Sören Larsson). 4 ex rastade på samma lokal 7.11 (Sören Larsson).

Ejder *Somateria mollissima* (7, 21, 1)

Sa: 1 hane sträckte N vid Fläcksjön, Fläckebo 18.4 (Erik Andersson, Patrik Granlund, Håkan Johansson).

Ejder ses ej förligen i Västmanland.

Sjöorre *Melanitta nigra*

Sa: Fläcksjön, Fläckebo: 1 par 24.4 (Patrik Granlund); 9 ex 25.4 (Karl-Gunnar Källebrink); 12 ex 29.4 (Stig Öhman); 1 ex 1.5 (Krister Ekman); 8 ex 4.5.5 (Stefan Björklund, Bertil Söderlund); 10 ex 9.5 (Lillebjörn Hammarström, Per Lindh); 4 ex 10.5 (Erik Andersson); 2 ex 28.5 (Krister Ekman); 5 ex 4.6 (Erik Andersson); Flock hord 25.4 (Kjell Eklund); 8 ex Gorgen, Västerfärnebo 6.6 (Kjell Eklund); 1 ex Gränfjärden, Ängsö 12 ex).

Vä: Skuruskundet, Ängsö 1 ex). Borgåsund, Ryteme (3 ex), Askoyiken (3 ex). Oxfjärden, Ängsö (12 ex). Su: Gniel, Rannäs (3 ex). Norrsjön, Sura (2 ex). Li: Itona + 9 pull Stjörnö, Fellingsbro 30.5 (Jan-Erik Malmstigen, Johan Malmstigen). 1 bo värda Gränfjärden, Linde 30.5 och Loa-Norrsjön, Ramsberg 8.6 (Mats Andersson).

Vä: 1 ex Gamla hamnen, Västervik 17.4 (Nicholas Backström, Patrik Persson). 7 ex Oxsfjärden, Ängsö 25.4 (Anders F Andersson, Martin Green). Flock hord Askövikten 28.4 (Thomas Pettersson). 1+14 ex Granfjärden, Ängsö 6.5 (Lennart Gladh, Thomas Pettersson). 3 ex Fullerofjärden, Västerfärns-Barkåkra 9.5 (Hans-Olof Hellkvist). 8 ex Västerfärnsjön, Västervik 7.11 (Gunnar Lignell m fl.). 3 ex Granfjärden, Ängsö 27.11 (Martin Green, Magnus Lilje fors).

Su: 2 ex Virsbosjön, Rannäs 25.4 (Lennart Karlsson). 1 ex Norrsjön, Sura 26.4 (Ulf Carlson). Två flockar Höggbo, Rannäs 28.4 (Sören Larsson). Två flockar Horda Gniel, Rannäs 8.5 (Sören Larsson). 4 ex Gläpen, Sura 10.5 (Sören Larsson). 1 ex Gniel, Rannäs 19.8 (Sören Larsson). Li: 2 ex St Lindesjön, Linde 27.4 (Mats Andersson, Sven Larsson). Hä: 1 ex Hammarn, Grythyttan (1 ex).

Fa: St Aspen, Västanfors (2 ex).

Höstdyfnd:

Sa: Fläcksjön, Fläckebo: 1 ex 25.10 och 2 ex 4.11 (Kjell Eklund); 1 ex 8.11 (Krister Ekman).

Vä: Askoyiken: 10 ex 28.10 (Daniel Green); 2 ex 7.11 (Niclas Backström, Magnus Lundh); 1 ex 8.11 och 3 ex 21.11 (Hans-Olof Hellkvist).

Li: 2 ex Oppåsen, Fellingsbro 2.11 (Sven Larsson). 1 ex Ullersjöviken, Väringen, Näsby 24.11 (Erik Jansson).

Fa: Hona +4 pulli Gångvikarna, Åmänningen, Västervikala 23.8 (Robert Ström).

Fynd i normal omfatning.

Hä: 1 ex Hammarn, Grythyttan 28.4 (Tomas Carlsson). Fa: 2 ex St Aspen, Västanfors 20.4 (Bo Persson) och 25.4 (Arne Karlsson, Eero Kauranaki).

Fynd i normal omfatning. Augustfyndet är dock endast det andra kända.

Svärta *Melanitta fusca* (-, 153 ex, 7 ex)

Övriga observationer under häckningstid (efter 20.5):

Vä: 1 hane Granfjärden, Ängsö 23.5 (Anders F Andersson, Keijo Kangas). 1 par Björkskär, Ängsö 24.5 (Thomas Pettersson). hane +2 honor Norskär, Ängsö 30.5 (Anders F Andersson, Patrik Persson). 2 ex Hästskär, Ängsö 28.6 (Per Magnusson). 2 hanar Björkskär, Ängsö 28.6 (Thomas Pettersson).

Su: 2 ex Virsbosjön, Rannäs 21.5 och 30.5 (Lennart Karlsson). Li: 1 hane Rävsvalen vid Stora, Linde 2.6 (Jan-Erik Malmstigen). Fa: 2 ex St Aspen, Västanfors 26.5 (Bo Persson).

Fem fynd av totalt 7 ex ligger under genomsnittet för senare år, men antalet observationer varierar dock kraftigt mellan åren. Fyndet i Lindesberg är det sjunde dokumenterade där.

Hä: Två häckningar rapporterade från Grythyttan (Tomas Carlsson, Erik Steen) resp Hällefors (Roland Staav, Peter Öhman). Dessutom observerades ett bobyggande par under våren på en annan lokal i Grythyttan.

De första konstaterade häckningarna i Västmanland. Tidigare har sommarfyrnd gjorts vissa år i de här aktuella

Sakskrake *Mergus merganser*

Li: 1 ex Villboda, Fellingsbro i juni (Per Ahlquist). 1 ad ex Skrymtarboda, Linde ul.6 (Olov Helge). 1 ex Hultsjön, Linde 12.7 (Gunnar Eriksson).

Iakttagelserna i Lindesberg har av Andersson & Malmstigen (1988) bedömts röra samma fågel. Arten tenderar att uppträda något mer regelbundet på senare årt. Se figur 5. Möjligen finns ett samband med populationssökningen i södra Sverige (Sylvén 1987). Flest fynd görs under sommarmånaderna, se figur 6.

Havssorn *Haliaeetus albicilla*

Sa: Tre kullar i Dalälven vid Hovnäs, Möklinta 11.8 (Karl-Gunnar Källebrink).

Vä: 1 bo värda Björkskär och Gimpelsternarna, Ängsö 24.5 (Nils Olsson, Thomas Pettersson).

Li: Itona + 9 pull Stjörnö, Fellingsbro 30.5 (Jan-Erik Malmstigen, Johan Malmstigen). 1 bo värda Gränfjärden, Linde 30.5 och Loa-Norrsjön, Ramsberg 8.6 (Mats Andersson).

Havssorn *Haliaeetus albicilla*

Vä: 21 observationsdagar, varav 20 från Fläckebo, rörande minst sex fåglar.

Vä: 37 observationsdagar, flertalet som vanligt från Ängsö, där 4 ad ex, 13 K ex och 13-4K ex sågs i januari-april. 1 2K ex 14.6 (Daniel Green) och 1 ad ex i november-december. Totalt observerades minst 14 olika fåglar under året i kommunen.

Su: Fem observationsdagar rörande lika många individer. Fyra av de fem var sträckande fåglar.

Ar: Minst fyra observationsdagar av två gamla fåglar i Hjälmsaren under januari-mars.

Li: Tre observationsdagar av 4 ex.

Fa: Tre observationsdagar av 2 ex, varav den ena var en ärsunge.

Totalt 73 observationsdagar av 31 ex innebär ännu ett gott havsömsår. Arternas tidsmässiga uppträande under året var helt normalt (se figur i Angelstam m fl 1987) med undantag för junifyrndet på Ängsö. Detta var i ö det tredje sommartyndet i landskapet under den senaste tiotrsperioden.

Ängshök *Circus pygargus* (11 ex, 14 ex, 1 ex)

Sa: En hane sågs vid Ängsholmen, Västerfärnebo 29.6 (Kjell Eklund).

Ar: Minst fyra observationsdagar av två gamla fåglar i Häggen under januari-mars.

Li: Tre observationsdagar av 4 ex.

Fa: Tre observationsdagar av 2 ex, varav den ena var en ärsunge.

Brunglada *Milvus migrans* (7 ex, 10 ex, 2 ex)

Sa: 1 ex sträckte nordost vid Fläcksjön, Fläckebo 30.4 (Karl-Gunnar Källebrink).

Vä: 1 2K ex Grästjärden, Ängsö 11.7 (Anders F Andersson, Magnus Lilje fors). 1 2K ex sträckte sydväst över Råby, Lundby 15.7 (Martin Green).

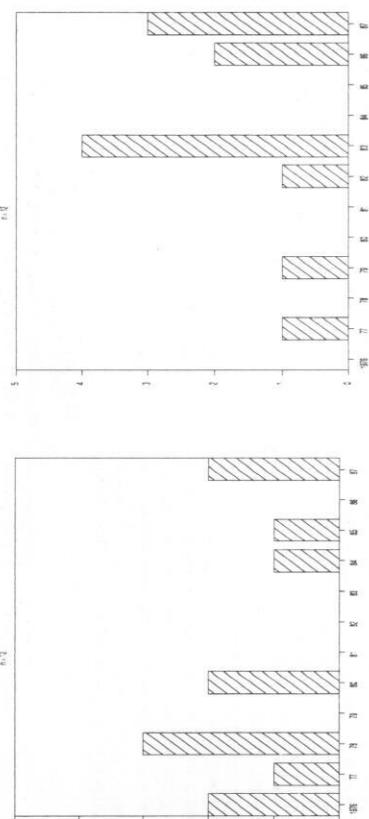
Observationerna i Västerås rörde trotsigen samma fågel. Brungladan är en sällsynt, ické årlig gäst i landskapet (se figur 3). Arternas tidsmässiga uppträande efter 1976 redoviseras i figur 4. Som synes är chansen att se brun glada i Västmanland störst i april-maj.

Fjällvråk *Buteo lagopus*

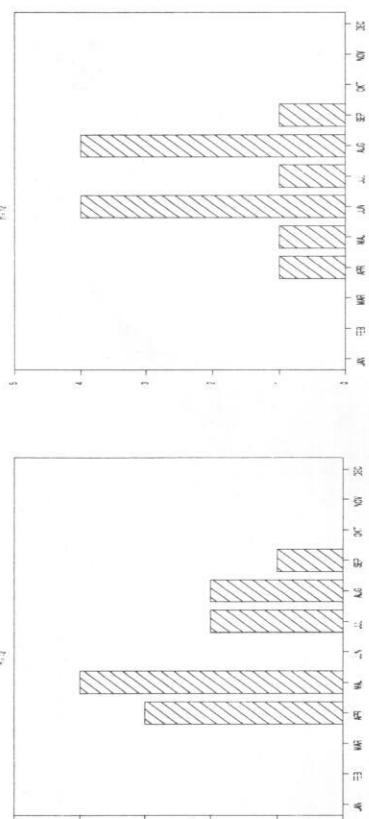
Hä: Konstaterade häckningar rapporterade från Grythyttan (Tomas Carlsson, Erik Steen) resp Hällefors (Roland Staav, Peter Öhman). Dessutom observerades ett bobyggande par under våren på en annan lokal i Grythyttan.

Tidigare har sommarfyrnd gjorts vissa år i de här aktuella

De första konstaterade häckningarna i Västmanland. Tidigare har sommarfyrnd gjorts vissa år i de här aktuella

BRINGA
GLADA

Figur 3.

BRINGA
GLADA

Figur 5.

onrädena. Häckfynden har tidigare beskrivits mer utförligt (Carlsson 1987).

Några goda sträcksiffror förtjänar att omnämñas:

Vä: Ängsö (8). Rytteme (6). Västerås-Barkarö (2). Kärbo (1). Su: Rannäs (5). Sura (1).

Kö: Odensvi (1). Västra Skedvi (1). Li: Ramsberg (4). Linde (2). Näsbys (1).

Or: Ervalla (2). No: Nora (4).

Hä: Grythyttan (2). Hjulsjö (1).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Häckningar rapporterade enligt följande:

Birkhuhn. Birkhuhn ligger väl gömda, vilket bidrar till att antalet rapporterade häckningar i landstolket är lågt. Foto: Tero Niemi.

Totalt 41 häckningar ligger fortfarande alltför lågt för att ge en rättvisande bild av landskapspopulationn. Av de 41 häckningarna har häckningssträngen rapporterats från tre bon - i dessa producerades totalt fem ungar.

*Tornfalk *Falco tinnunculus**

Häckningar och fyndlokaler under häckningstid, de senare inom parentes:

Sa: Västerfärnebo 2. Sala (2).

Vä: Badelunda 1. Tillberga (1). Haraker (1). Västerås-Barkarö (1).
Su: Sura (1). Rannäs (2).
Ar: Meddåker 1. Arboga (1).
Li: Linde 1 (+1).
Ha: Grythyttan (1).

Fem häckningar och ytterligare elva lokaler med fynd under häckningstid, innebär en återgång till mer "normala" förhållanden efter fjärfårets bottnemontering.

*Stenfalk *Falco columbarius**

Fynd under häckningstid:

Sa: 1 ex Finnbro, Västerfärnebo 14.5 (Tomas Gustavsson, Hakan Johansson). 1 hona Sörsalbo, Västerfärnebo 18.5 (Stefan Björklund, Tomas Gustavsson). Su: 1 ex Gniien, Rannäs 25.7 (Sören Larsson). Hä: 1 hane Finnhamn, Grythyttan 25.5 (Tomas Carlsson).

*Lärkfalk *Falco subbuteo**

Häckningar och fyndlokaler under häckningstid, de senare inom parentes:

Sa: Västerfärnebo 2(+2). Fläckebo (2). Möklinta (2). Sala (1).

Vä: Västerås-Barkarö 1(+1). Ängsö 1(+1). Badelunda 1. Ryterne (1). Björkska (1). Hubbo (1). Kärbo (1). Skerike (1). Dingtuna (1). Lundby (1). Irlsa (1). Romfartuna (1). Haraker (1). Ha: Kolbäck 1(+1). Su: Rannäs 2(+3). Sura (2). Kö: Västra Skedvi (1). Li: Ransberg (3). Näsby 1. Fellingsbro 1+(5). No: Nora (1). Hä: Grythyttan 1(+1). Sk: Gunnilbo 1.

Ella häckningar och ytterligare 36 lokaler med fynd under häckningstid är nära nog identiskt med fjärfårets resultat. Den geografiska fördelningen skiljer sig dock.

Första åretflägtyngepunkten i västra landskapsdelen, 1987 i den östra.

*Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* (-, 36 ex, 8 ex)*

Sa: 1 ex mot norr Fläcksjön, Fläckebo 10.4 (Kjell Eklund). 1 ex Ranstakorset, Kila 16.4 (Tommy Lemmarsson). 1 ex Gussjön, Fläckebo 22.4 (Thore Lindberg). 1 ex Kyrkbacken, Västerås 25.3 (gm Daniel Green). 1 juv hane (samma som ovan?) Västerås hamn 8.4 (Daniel Green). 1 juv hane Tillbergsby, Tillberga 11.4 (Daniel Green). 1 juv hane Tillbergsby, Tillberga 11.4 (Magnus Liljefors). 1 ex Lövsta, Dingtuna 25.5 (Magnus Henriksson).

Li: 1 ex Stjörnösön, Fellingsbro 26.4 (Lars Storm). Fa: 1 adex Backgården, Västanfors 4.10 (Jan Hellström, Lathane-Kyrkmossen, Västanfors 4.10 (Jan Hellström, Lars Werner).

Minst åtta ex är den högsta årssummnan under den senaste tioårsperioden.

*Jaktfalk *Falco rusticolus* (6 ex, 7 ex, 1 ex)*

Ku: 1 ex Barkaröviken, Kungs-Barkarö 1.5 (Per Lindh).

Första fyndet i maj månad.

Sa: Västerfärnebo (11). Sada (1). Vä: Irlsa (2). Badelunda (1). Sevalla (1). Tillberga (1). Skultuna (1). Dingtuna (1). Su: Rannäs (2). Sura (2). Li: Fellingsbro (3).

Vä: 1 ex Skälby, Lundby 30.9-31.12 (Niclas Backström fl.).

Första fyndet i Västmanland. Fågeln, som under flera månader höll till i ett villaområde, har knappast nått hit på naturigt väg. Berglöjan är en utpräglad stannfågel och häckar närmast på Balkan.

*Trana *Grus grus**

Stora rastande flockar:

Sa: 200 ex Löten, Västerfärnebo 30.8 (Krister Ekman, Thore Lindberg). 125 ex Sörsalbo, Västerfärnebo 12.9 (Peter Lundberg). 111 ex Skillberg, Fläckebo 12.9 (Krister Ekman). Li: 68 ex Finnäkersjön, Fellingsbro 26.4 (Sven Larsson). Hä: 1 ex Slagtröppen, Hällefors 21.7 (Mats Trilkott).

Fyndet stämmer väl in i bilden med tidigare år.
Strandskata *Haematopus ostralegus*
Hacking:
Vä: 1 par hackade på Ryberg i Fulleröfjärden, Västerås-Barkarö (Leif Johansson, Thomas Pettersson).

20.6 (Magnus Liljefors). 1 ex Gustavslberg, Irlsa 26.6 (Hans-Olof Hellkvist, Ola Malm). 1 ex Landsholms-Valltorp, Romfartuna 26.6 och 9.7 (Martin Green, Gunnar Lignell).

*Skärfåcka *Recurvirostra avosetta* (3 ex, 1 ex, 1 ex)*

Sa: 1 ex rastade på isen vid Näs, Fläckebo 20.4 (Patrik Granlund, Bert Larsson).

Fyndet är det tredje i landskapspet. Tidigare fynd har gjorts vid Asköviken i maj 1970 och vid KVV, Lundby i september 1982.

Spelande fåglar fördelade sockenvis:

Sa: Fläckebo (3). Vä: Kärbo (1). Su: Rannäs (1). Li: Fellingsbro (3). Linde (2). Ramsberg (1).

Arten är ej årlig. Fynden görs i regel i maj månads andra hälft.

*Kustpipare *Charadrius morinellus**

Värfynd:

Sa: 2 ex rastade på åkrarna vid Hassmyra, Fläckebo 15.5 (Stefan Björklund m fl.).

Sa: 1 ex rastade på stranden vid Väderöarna, Fläckebo 15.5 (Åke Berg, Thore Lindberg).

Sa: 1 ex rastade på stranden vid Väderöarna, Fläckebo 15.5 (Anders F Andersson, Martin Green). 1 ex sträckte Asköviken 29.5 (Leif Johansson, Thomas Pettersson).

Enstaka fåglar ses så gott som årligen på våren - flockar av nämnda storlek är dock ovanliga.

*Kustpipare *Pluvialis squatarola**

Fyndet stämmer väl in i bilden med tidigare år.

Sa: 9 ex rastade Hedåker, Västerfärnebo 19.5 (Åke Berg, Thore Lindberg).

Vä: 9 ex rastade Liljeholmen, Ängsö 28.5 (Anders F Andersson, Martin Green). 1 ex sträckte Asköviken 29.5 (Leif Johansson, Thomas Pettersson).

Sa: 3 ex Gniien, Rannäs 25.7 (Sören Larsson). Hä: 1 ex Slagtröppen, Hällefors 21.7 (Mats Trilkott).

Fyndet är det första i Hällefors kommun.

*Fjällpipare *Charadrius morinellus**

Hacking:

Vä: 1 par hackade på Ryberg i Fulleröfjärden, Västerås-Barkarö (Leif Johansson, Thomas Pettersson).

Brushane*Philomachus pugnax*

Häckning:

Sa: En hona varnade Löten, Västerfärnebo 14.6 (Thore Lindberg).

Högsta rastställor (minst 50 ex):

Rödbena*Tringa totanus*

Häckning:

Sa: 400 ex Fläcksjö-onrådet, Fläckebo 11.5 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Vä: 51 ex rastade Åsköviken 10.5 (Martin Green).

Su: 100 ex Åsköviken 19.5 (Martin Green).

Li: 80 ex Nätset, Stjärnholmsjön, Lind 10.5 (Robert Lager).

Ör: 80 ex Ervallaängarna, Ervalla 5.5 (Erik Jansson).

Häckningen på Löten bekräftar att där finns en häckande stam med några par. Lokalen är den enda kända i landskapet.

Tre häckningar är fler än normalt. Arten torde häcka årligen med några par.

Dvärgbeckasin*Lymnocryptes minimus*

Sa: 4 ex under våren.

Vä: 2 ex vadervar under vår resp höst.

Su: 3 ex under våren.

Kö: 1 ex under hösten.

Normalt antalsmässigt uppriärdande. Notabelt är att fynd saknas från landskapets västra delar.

Dubbelbeckasin*Gallinago media*

Sa: 1 ex spel Löten, Västerfärnebo 7-8.5 (Åke Berg,

Thore Lindberg). 1 ex spel Näss, Fläckebo 5.6 (Kjell Eklund).

Vä: 1 ex Trädarängarna, Irlsta 26.8 (Nicholas Backström, Magnus Lilje fors).

Fyndbilden är normal.

Terkäppa*Xenus cinereus* (0, 0, 1)

Li: 1 ex rastade vid Rockhammar, Fellingsbro 30-31.5 (Jan-Erik Malmstigen m fl).

Rodspov

Limosa limosa

Sa: 1 ex, troligen sannan, sägs på flera lokaler i Svartå onrådet, Fläckebo/Västerfärnebo 21.4-2.5 (Bo Karlsgren m fl). 1 ex Vremminge, Fläckebo 11.5 (Kjell Eklund).

Su: 1 ex Gniens, Rammäss 29.4 (Sören Larsson).

Or: 1 ex Ervallaängarna, Ervalla 24.4 (Erik Jansson).

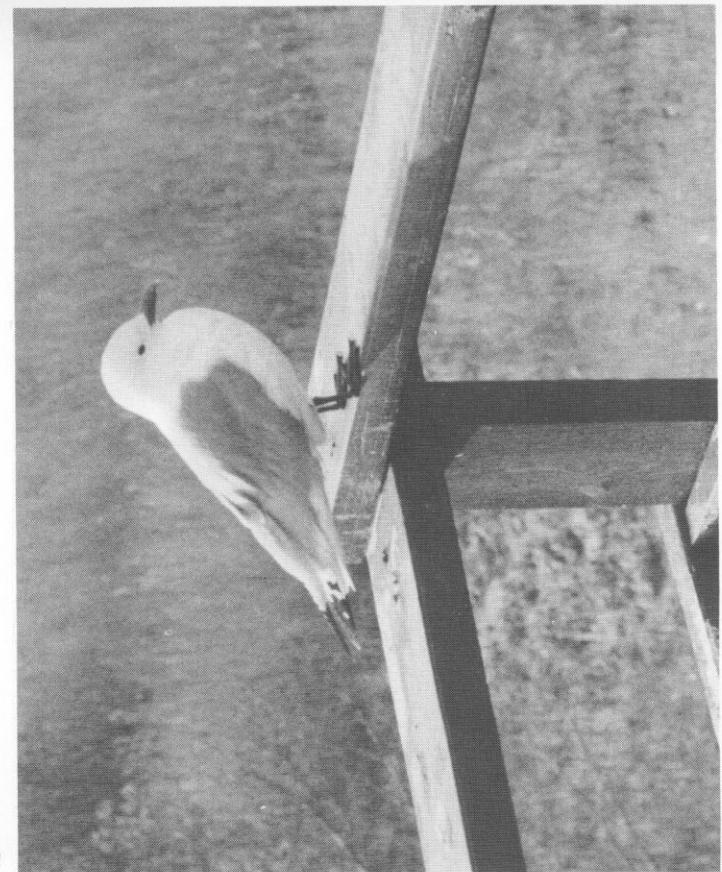
Samma bild som närmast föregående är; några fåglar ses under vänsträcket, men blir ej kvar för att skrida till häckning.

Roskärl*Arenaria interpres*

Sa: 1 ex Gussjön, Fläckebo 30.4 (Thore Lindberg). 2 ex Näs, Fläckebo 11.5 (Kjell Eklund).

Su: 1 ex Gniens, Rammäss 5.5 och 10.5 (Sören Larsson).

Brushana. Foto: Tero Niemi.

Trettåig mås på fägettornet vid Hagaberg! Foto: Ole Häggström.

Li: 5 ex Vagnshäll i Väringen, Näsbyparken 31.5 (Jan-Erik Malmstigen, Johan Malmstigen).

Labb *Stercorarius parasiticus*
Sa: 1 ex jagade över myrarna vid Stensjön, Sala 3.6 (Håkan Johansson).
Vå: 1 ex Labbarn, Ängsö 17.5 (Niclas Backström, Magnus Karlsson).

Arlen tenderar att bli en årlig gäst. Maj är den månad, då de flesta observationer gjorts.

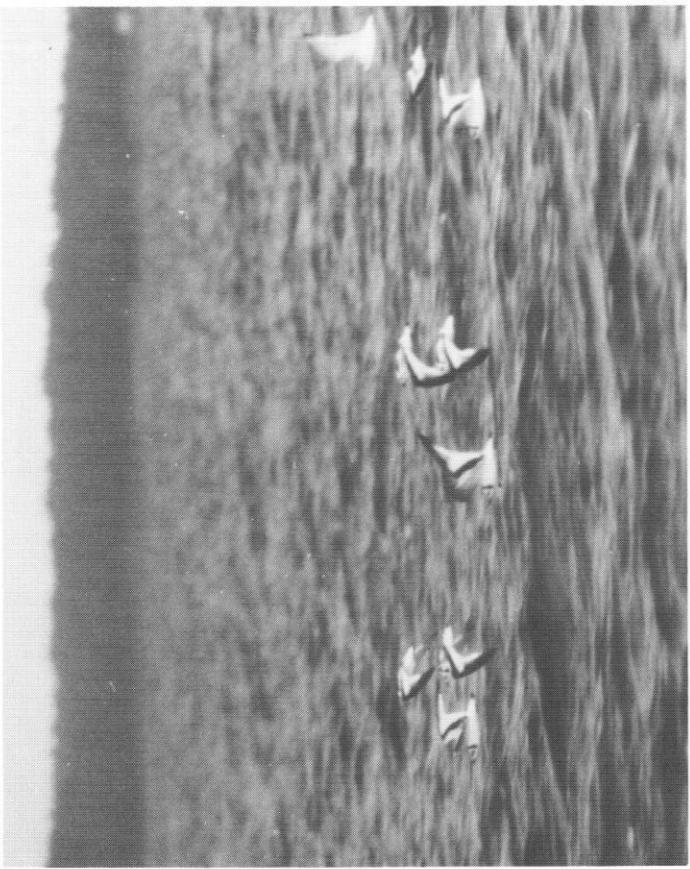
Smalnabbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Sa: 2 ex Gussjön, Fläckebo 28.5 (Kjell Eklund). 1 ex sträckte Sala 7.8 (Karl-Gunnar Kallebrink).

Vå: 2 ex Fullrofjärden vid Stora Skär, Västerås-Barkarö 28.5 (Leif Johansson, Thomas Pettersson).
Li: 1 ex Sörbysjön, Fellingsbro 22.5 (Erik Jansson).
Or: 1 ex Ervallaängarna, Ervalla 19.5 (Jerry Andersson).

Anslaget varierar kraftigt mellan olika vårar. En tänkbar orsak kan vara att översvämmningarna vissa år hundratals gånger tillbaka vid tiden för simsnäppornas genombrott.

Ar: Som mest 10 ad+24 juv ex Hjälmmaren, Arboga 28.7 (Ulf Eriksson).
Ha: 3 par Lagårdssjön, Kolbäck (Thomas Pettersson). Detta är den enda anslaningen som rapporteras. Från Mälaren, liksom övriga delar av landskapet, finns inga.

Några av de 34 dvärgmåsarna på Hjälmmaren den 28 juli. Foto: Ulf Eriksson.

Li: 1 ad ex Finnäkersjön, Fellingsbro 1.6 (Jan-Erik Malmstigen).

Observationerna vid Asköviken rörde bl a två par, som gjorde ett misslyckat häckningsförsök. F ör uppträdande helti stil med tidigare års observationer. Ungfåglarna som ses i juli/augusti varje år kan möjligen komma från någon häckningsplats i närheten!».

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis* (0, 1, 1)
Vå: 1 ex Granfjärden vid Tallgås, Ängsö 22.8 (Niclas Backström, Magnus Liljefors).

Andra fyndet i Västmanland, det första gjordes i Sala kommun 1976.

Tretåig mås *Rissa tridactyla* (2 ex, 8 ex, 1 ex)

Li: 1 ad ex Hagaberg, Näsbyparken 1-8.5 (Mats Andersson m fl).

Forsa *maijfyndet* i landskapet och första fyndet i Lindesberg. Tidigare observationer har gjorts i april, juni och september-december.

Svarttärna *Chlidonias niger*
Häckningar:
Sa: 25-30 par Fläckebo (Karl-Gunnar Kallebrink), 3 par Rörbosjön, Fläckebo (Krister Ekman).
Vå: 20-25 par Asköviken (Martin Green), 4 par Hallsjön, Haraker (Krister Ekman).

Ha: 3 par Lagårdssjön, Kolbäck (Thomas Pettersson). **Su:** 1 par misslyckat häckningsförsök Grön, Rannäs (Sören Larsson).

(Sören Larsson).

Övriga observationer:

- Ar:** 9 ad+2 juv ex Nyckelgrundet, Hjälpmaren, Arboga
Li: 1 ex Nyckelby, Fellingsbro 7.1 (gm Jan Wilhelms-
son).
Li: 1 ex Sorbysjön, Fellingsbro 8.5 (Arne Eklow) och 12.5
(Erik Jansson).
- Totalt häckade 56-66 par i Västmanland 1987. Svarttär-
nan visar inga tecken på minskning, utan tvärtom ökar
antalet par och nya lokaler besätts.

Fjällungla *Nyctea scandiaca*

- Su:** 1 ex Gnarp, Rannäs 8.1 (Per-Arne Hedström).
Li: 1 ex Nyckelby, Fellingsbro 7.1 (gm Jan Wilhelms-
son).

Detta var det tjugonde resp. fjugoförsta exemplaren som
rapporterats från Västmanland. Samtidiga observationer
har gjorts under vinterhalvåret från november till april.

Hökguggla *Surnia ulula*

Häckningar:

- Sa:** 1 ex Salbohed, Västerfärnebo 20.6 (Kjell Eklund). 1
ex Gussjön, Fläckebo 27.6 (Hans-Olof Hellkvist, Hen-
ry Hirsimäki, Per Magnusson).
Vä: 2 ex Stensjöberg, Ryttene 21.6 (Martin Green).

Den första kända observationen av turtduvan i Västman-
land, utgörs av en adult hona, som sköts vid Älvstorp,
Grythyttan den 28.6.1938 (Anonymous 1938). Därefter droj-
de ut ända till 1974 innan nästa fynd rapporterades.
Under 1980-talet har arten observerats alla år utom 1982
med 1-6 ex/fär.

Övriga observationer:

- Sa:** 10 ex i september-december.
Vä: 1 ex Forkestora, Dinguna 2.2 (Thomas Pettersson) och,
trotsigen samma ex, Slätttorp, Lillhärad 9-10.2 (Hå-
kan Johansson).

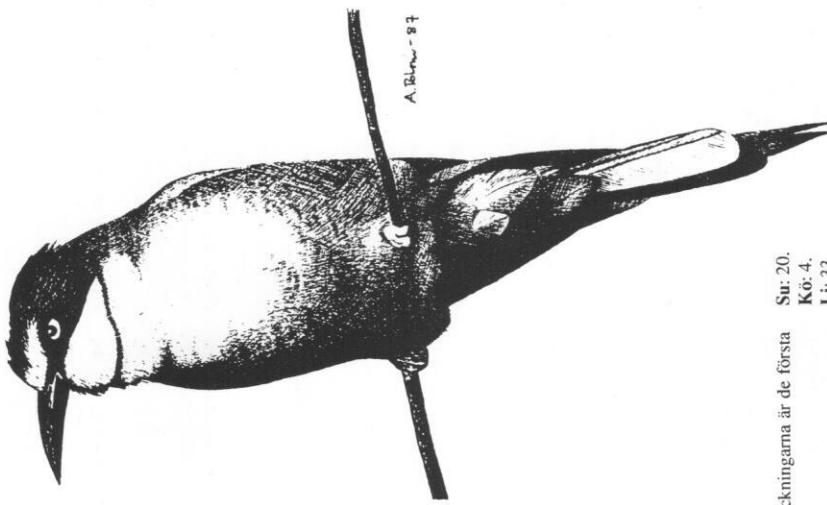
- Su:** ex Turke ångar, Rannäs 17-24.1 (Sören Larsson m
fl.). 7 ex 20.9-7.11.
Kö: 1 ex Tretjämana, Västra Skedvi september-oktober
(gm Göran Pettersson).

- Li:** 1 ex Fimtäker, Fellingsbro 1-4.1 (Sven Larsson m fl).
1 ex Näset, Fellingsbro 27-28.1 (Sven Larsson). Minst
17 ex i september-november.
No: 1 ex S Dalkarlsberg, Viker 8.11 (Margareta Berg).
Ha: 20 ex i september-december.
Fa: 1 ex Semla, Västanfors 7.10 (Jan Hellström, Lars
Werner). 1 ex Högbyn, Västanfors 7.11 (Leif Leidelin).
Nb: 1 ex Lustplatsen, Norberg 27.9 (Arne Karlsson).

- Kö:** 1 ex Norsa, Munktorp 23.4 (Per Lindh). 1 ex Norra
Rasgårde, Munktorp 12.8 (Bengt Meijer).
Ar: 1 ex Arboga stad 16.2., 16.3 och 1.9 (Ulf Eriksson).
Li: 1 ex ropade på två skilda lokaler i Linde. 1 ex Fellings-
bro sanmhälle 28.2 (Kirstina Eriksson). 1 ex Forsham-
mars bergverk, Ramsberg 14.6 (Per Angelstam). 1 ex
Frövikfors bruk, Näsby 10.10 (Björn Skoglund). 1 ex
funnen död Lia, Näsby 20.10 (Åke Adolfsson).

- No:** 1-3 ropande ex i Norsa 9.3-mc (Peter Bernöall m fl),
Samt 1 ex 25.6 (Hans Ljungkvist).
Hä: 1 par häckade i Hällefors kommun (gm Tomas Carls-
son).

Detta är i särklass största antalet utvar som rapporterats
något år. Uten som hittades död i Näsby, låg in till en
transformator och var märkt som boende i Dalarna
27.8.85 (Andersson & Malmstigen 1988).

A. Blom - 84

Bältare. Teckning: Anders Blom.

- Su:** 10 ex i september-december. Häckningarna är de första
som rapporterats sedan 1981.

- Kö:** 4.
Li: 33.
No: 2.
Or: 1.

Lappuggla *Strix nebulosa* (1 ex, 3 ex, 2 ex)

- Su:** 1 ex ropade Toftmossen, Sura 15.3 (Mikael Leppä-
lampi).
Li: 1 ex sägs Lofallet, Fellingsbro 21 och 23.2 (Marcus
Larsson, Sven Larsson).

Det tidigaste känta fyndet i Västmanland utförs av en
fågel, som sköts i Nortuna, Toruna 18.11.1877 (Floderus
1925). Sedan dröjde det till 1982 innan någon lappuggla
rapporterades. Årets observationer är nummer fem och
sex i landskapet.

- Slaguggla** *Strix uralensis*
Häckning konstaterad i Moklinta. Dessutom ropande
**hanar på ytterligare två platser i Sala resp Västerfärne-
bo.**

- No:** 1 ex Dalkarlsberg, Viker i oktober (Erik Marcusson).
Hä: Häckning konstaterad i Hällefors.

- Sa:** 9.
Vä: 19.

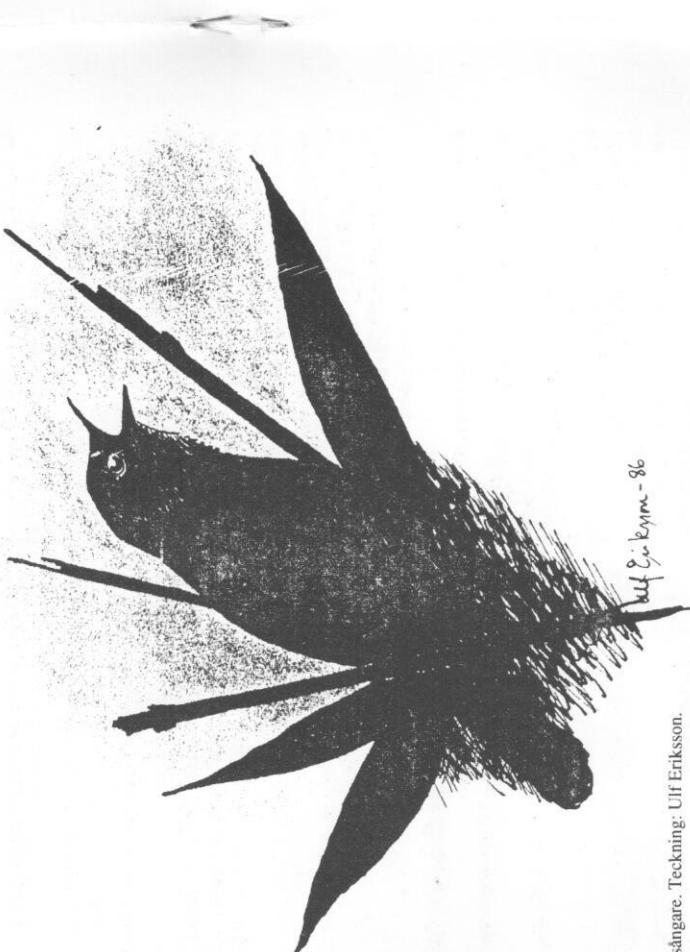
Kungsfläskaren har lidit mycket av tre kalla vintrar i norra
och mellersta Europa. Dessa två rapporter är det lägsta
antalet sedan 1982.

Kungsfläskare *Alcedo atthis*

Kö: 1 ex Hedströmmen, Köping i juli (gm Göran Petters-
son).
Li: 1 ex funnen död Storåskolan, Linde 9.9 (gm Folke
Vennberg).

Kungsfläskaren har lidit mycket av tre kalla vintrar i norra
och mellersta Europa. Dessa två rapporter är det lägsta
antalet sedan 1982.

Bjätare <i>Metrops apaster</i> (0, 0, 1 ex)	Bergärkå <i>Eremophila alpestris</i> (-, 16 ex, 3 ex)	No: 1 ex Blexberg, Nora april (Christina Svensson). 1 ex Skymyttan, Nora april (gm Lisbeth Uhr). 1 ex Knapp-torp, Nora 2-3,5 (Anders Carlberg).
Hä: 1 ex Jan Pers backe, Hallstahammar 18.6 (Stefan Johansson).	Sa: 2 ex Lundbacken, Västerfärnebo 26.10 (Kjell Ek-lund).	fors, Fagersta och Norbergs kommuner utgör det sjätte, sjuaste resp första och andra där.
Ar: 1 ex Arboga stad i december (Stig Blidefalk).	Sa: 1 ex Lundbacken, Västerfärnebo 26.4 (Tomas Carlsson m fl).	
Första fyndet i Västmanland av en till arten beständigtare. Tidigare har en obeständigtare rapporterats från Finnkhult, Hällefors 17-18.8.1985 (Larsson m fl 1986).	De flesta berglärkor som rapporterats från Västmanland har setts mellan 8.10 och 8.11.	
Härfågel <i>Upupa epops</i> (24 ex, 21 ex, 2 ex)	Skärpiplärka <i>Antithus spinolletta</i>	
Sa: 1 ex Vrenninge, Fläckebo 3,5 (Lola Söderqvist, Harry Wickström).	Li: 1 ex Vagnshäll, Väringen, Näsky 22.9 (Jan-Erik Malmstigen) och 2 ex 28.9 (Erik Jansson).	No: 1 ex Blekinge, Nora april (Max Widman). 7-8 ex Björksgnäs, Grythyttan 25-26.4 (Tomas Carlsson). 1 ex Plantskolan, Hällefors 25.4 (Tomas Carlsson), 1 ex Lepetorp, Grythyttan 4.9 (Aulis Syväjärvi).
Vä: 1 ex Irlsta k:a 8.6 (Keijo Kangas).	Enstaka exemplar ses årligen i landskapet, företädesvis då på det välbevakade skäret Vagnshäll.	Trastångare <i>Acrocephalus arundinaceus</i> (14 ex, 94 ex, 10 ex)
Härfågeln brukar observeras med enstaka exemplar varje år.		Sa: 1 ex Gussjön, Fläckebo 28.5 (Kjell Ek-lund). 1 ex Gorgen, Västerfärnebo 11.6 (Kjell Ek-lund).
Gråspett <i>Picus canus</i>		Vä: 7 revitållande hanar i Asköviken 14,5-23,7 (Martin Green m fl).
Sa: 1 ex Kronmosborgen, Fläckebo 22.3 (Krister Ek-man). 1 ex Gärdsjöorp, Västerfärnebo 5,4 och 7,12 (Kjell Ek-lund). 1 ex Trispön, Möklinta 17.4 (Hans-Olof Hellkvist, Penti Tatti).		Ha: 1 ex Strömsjö, Kolbäck 29,5 (Ulf Carlson).
Su: 1 hane Sand-Ulvspomuren, Rannmäs 1.1-30,3 (Tom Sävström).	Forsålan ses årligen med 1-5 ex.	
Li: 1 hona Skrymtarboda, Linde dagligen 1.1-31,3 (Olov Helge, Kristina Thorell). 1 hane Kärrboda, Fellingsbro 7,1 (Jan-Erik Malmstigen).	Li: 1 hane Dolomiten, Sala 3,7 (Kar-Gunnar Källe-brink).	Lundsångare <i>Phylloscopus trochiloides</i> (4 ex, 2 ex, 1 ex)
Hä: 1 hona Norra Svensken, Hällefors 3,10 (Tomas Simensen, Torgel Simensen). 1 ex rapode Sångsäcken, Hällefors 2,11 (Roland Stav).	Su: 4 ex under året Sura bruk, Sura (Yngve Pettersson). 2 hanar samma lokalt 20,5 (Tom Sävström).	Li: 1 ex Islingby-Löen, Västerfärnebo 4,6 (Kjell Ek-lund). 1 ex Hallarsjöbro, Sala 6-10,6 (Kar-Gunnar Källe-brink, Stig Öhman). 1 ex Hammaren, Västerfär-nebo 28,6 (Kjell Ek-lund).
Et normalår för arten i landskapet.	Li: 1 hane Fröviks bruks, Rämmä 11,7 (Martin Green, Leif Johansson, Magnus Karlsson).	Vä: 1 ex Knektorpet, Västera-Barkarö 29,6-1,7 (Martin Green, Leif Johansson, Magnus Karlsson).
	Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	Ha: 1 ex Björkasjön, Lindé 4,6-23,7 (Jan-Erik Malmstigen m fl). 1 ex Frötuna, Fellingsbro 6-15,6 (Jan-Erik Malmstigen m fl). 1 ex Fellingsbro k:a 10-20,6 (Sven Larsson m fl). 1 ex Lia, Näsky 5,7 (Jan-Erik Malmstigen).
	Sa: 1 hane Dolomiten, Sala 3,7 (Kar-Gunnar Källe-brink).	Nb: 1 ex Rosendal, Norberg 20-23,6 (Torbjörn Jansson).
	Su: 1 hona Norra Svensken, Hällefors 3,10 (Tomas Simensen, Torgel Simensen). 1 ex rapode Sångsäcken, Hällefors 2,11 (Roland Stav).	Arssumman 14 ex får idag betraktas som normal för Västmanland. Fyndet i Norberg är det fjärde rapporterade från kommunen.
	Li: 1 hane Fröviks bruk, Näsky under våren (Erik Jansson, Jan-Erik Malmstigen). 1 hane och 2 honor samma lokalt 15,5 och 23,6 (Bo Dahlström).	Ha: 1 hane Hällefors 15,5 (Elise Stolpe).
	Fa: 1 hane Fagersta bruk, Västanfors 26,4 (Tommy Persson).	Fa: (Mats Andersson).
		Ha: 1 ex Skibergget, Grythyttan 30,5 (Aulis Syväjärvi). 1 ex Västra Bovik, Grythyttan 1,6 (Tomas Carlsson).
Vitryggig hackspett <i>Dendrocopos leucotos</i>	Normalt antal rapporter för denna "bruksfågel".	Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i> (32 ex, 295 ex, 44 ex)
Sa: 1 ex Skvalän Broddbo, Sala 6,1 (Kjell Ek-lund).		
Paradiset , Västerfärnebo 13,8 (Thore Lindberg).		Fynd i Bergslagen:
Vä: 1 ex Hälsingtorp, Skultuna 22,10 (Jonny Eile-gård).		
Su: 1 ex Timmermossen, Surat oktober (gm Jonny Eile-gård).		
Li: 1 ex Ramsberg 17,8 (Per-Arne Lemnell).	Ringtrast <i>Turdus torquatus</i> (-, 113 ex, 28 ex)	
Hä: 1 ex i villaträdgård i Hällefors 19,10 (Sven-Gunnar Igelsström).	Sa: 1 hane Salbohed, Västerfärnebo 14,4 (Kjell Ek-lund). 1 hane Fläckebo 15,4 (Kjell Ek-lund). 1 hane Engarn, Kumla 1,5 (Kar-Gunnar Källebrink). 1 hane Ålkullen, Fläckebo 1,5 (Hans Larsson m fl).	
Fa: En hona (ringmärkt) sedd vid minst åtta tillfällen i januari-hon. Orsta, Kolsva 26,4 (Robert Ström).	Kö: 1 hane Orsta, Kolsva 26,4 (Robert Ström). Kurt Lindström.	Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i> (41 ex, 74 ex, 11 ex)
Nb: 1 parhäckade framgångsrikti Karbenning (Torbjörn Jansson m fl).	Fa: En hona (ringmärkt) sedd vid minst åtta tillfällen i januari-hon. Orsta, Kolsva 26,4 (Robert Ström).	Sa: 1 hane Lundbacken, Löten, Västerfärnebo 1,6 (Stefan Björklund). 1 hane Brunnsparken, Sätraabunn, Sala 26,7 (Tommy Lennartsson).
Den rapporterade häckningen är den första i Västmanland sedan fem åren. Nästan samtliga fynd görs utanför bergsområdet, där arten inte är årlig. Fynden i Häl-leborgsommaren, Antalet ströbservationer 1987 var också ovanligt högt.		Vä: 1 ex Rasholmen, Asköviken 30,8 (Daniel Green).
		Ha: 1 hane Billingen, Kolbäck 2,6 och 4,6 (Arne Eklow, Kurt Lindström).
		Su: 1 ex Råvinsudden, Rannmäs 1,6 och 6,6 (Sören Lars-Sandberg).

Trastångare. Teckning: Ulf Eriksson.

Varfågel *Lanius excubitor* (20 ex, 39 ex, 4 ex)

Hä: 2 juv ex Gränssjön, Hällefors 20.6 (Tomas Carlsson).
2 ex S Sifilsmossen, Hällefors 28.7 (Carl-Ivan Carlson).

Arlen torde häcka årligen i landskapets nordvästra del.

Snosiska *Carduelis hornemanni* (67 ex, 148 ex, 8 ex)

No: 2 ex Hitorp, Nora 3.1 (Ronnie Lindqvist). 1 ex Baldersgatan, Nora 10.1 (Lars Asklund). 1 hane Gunnarsvägen, Nora 24.1 (Peter Bernovall). Som mest 3 ex Odengatan, Nora januari-februari (Berit Ragné).

Hä: 1 ex Hällefors 3.1 (Erik Steen).

Tredje året i följd som arten observerats i Västmanland.
Årets 8 ex får nog ses som efterdyningar till fjolårets rekorduppträdande (103 ex).

Smalnäbbad nötkräka *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos* (-, 28 ex, 1 ex)

Tidigare endast iakttagen under tre år tidigare, nämligen höstarna 1931, 1968 och 1985.

Vä: 1 ex Bjurhovda, Badelunda 30.9 (Lennart Gladh).

Tidigare endast iakttagen under tre år tidigare, nämligen höstarna 1931, 1968 och 1985.

Råka *Corvus frugilegus* (2 ex, 29 ex, 1 ex)

Vä: 1 ex Hallsta, Romfartuna 20.7 (Gunnar Lignell).

Fynd under häckningsstid görs mest varje år. Vanligen är det årsunge som ses och då främst i de östra delarna av landskapet. En häckning finns konstaterad genom åren, nämligen i Ängsö 1925 (Floderus 1925).

Lappnära *Parus cinereus* (4 ex, 3 ex, 1 ex)

Lappnära *Parus cinereus* (4 ex, 3 ex, 1 ex)

Sa: 1 ex Burången, Västerfärnebo 31.10 (Kjell Eklund).

Sjunde fyndet i Västmanland. Samtliga fynd är gjorda på senhösten eller under vintern.

Summargylling *Oriolus oriolus* (26 ex, 36 ex, 7 ex)

Li: 3 ex Koltorp, Näshy 8.6 (Bo Dahlström). 1 par Avdala, Näsby 16.6 (Olov Helge, Kristina Thorell).
Fa: 1 ex Rönningen, Västansfors 15.7 (Leif Leijdelin).

Sommarfynden i Lindesberg och Fagersta är det fjärde och femte resp första därföran.

Vä: 1 ex St Bodarna, Björksta 28.5 och 12.6 (Anders F Andersson, Niclas Backström, Martin Green). 1 ex Södra Björnön, Västerås 13.6 (Kjetil Jensen). 1 ex Ekeholm, Västerås-Barkarö 30.6 (Hans-Olof Hellkvist).

Li: 1 ex Storå badplats, Linde 30-31.5 (Mats Andersson). 1 ex Tempelbacken, Linde 19.6 (Mats Andersson, Hans Resare).

Nb: 1 ex Högfors, Karbenning 30.6 och 28.7 (Tommy Lennartsson). 1 ex Hönsägådet, Karbenning 10.7 och 27.7 (Tommy Lennartsson).

Sju fåglar är klart över medel för de senaste tio åren, 3,3 ex per år. Dessutom tangerat årsbästa med 1983. Norbergsgrillsarna är de första registrerade där.

Snosiska *Carduelis hornemanni* (67 ex, 148 ex, 8 ex)

No: 2 ex Hitorp, Nora 3.1 (Ronnie Lindqvist). 1 ex Baldersgatan, Nora 10.1 (Lars Asklund). 1 hane Gunnarsvägen, Nora 24.1 (Peter Bernovall). Som mest 3 ex Odengatan, Nora januari-februari (Berit Ragné).

Hä: 1 ex Hällefors 3.1 (Erik Steen).

Tredje året i följd som arten observerats i Västmanland.
Årets 8 ex får nog ses som efterdyningar till fjolårets rekorduppträdande (103 ex).

Bändelkornäbb *Loxia leucoptera* (16 ex, 86 ex, 8 ex)

Sa: 3-4 ex Ringvalla, Kila 22.1 (Kjell Eklund).

Vä: Minst 1 ex Stallhagen, Västerås 8.10 (Magnus Lilje fors). 2 ex Råbyskogen, Lundby 29.10 (Hans-Olof Hellkvist).

Nb: 2 ex Lustplatsen, Norberg 26.9 (Leif Leijdelin).

Ett normalt uppträdande av arten i Västmanland.

Tallbit *Pinicola enucleator* (-, -, 46 ex)

Sa: 1 ex Salbohed, Västerfärnebo 2.1 (Kjell Eklund). 1 ex samma lokal 10.10 (Kjell Eklund). 2 ex Skuggan, Sala 23.10 (Kjell Eklund). 18 ex Gärdsjötorp, Västerfärnebo 7.12 (Kjell Eklund). 9 ex Sörhöende, Västerfärnebo 20.12 (Kjell Eklund).

Su: 6 ex sträckte Sand, Rammäss 5.12 (Tom Sävström). 5 ex sträckte Stenstorps, Sura 26.12 (Tom Sävström).

Li: 3 ex sträckte Bastberget, Linde 5.4 (Mats Andersson).
Hä: 1 ex Grängshyttan, Hjulsjö februari (gm Sven-Gunnar Igelström).

Totalsumman 46 ex är den största sedan 1981, då över 50 ex sägs Apriflyndet i Linde är det sjätte i landskapet. De övriga fynden ligger tidsmässigt som vanligt, dvs under senhösten och vintern.

Lappsparr *Calidris lapponicus*

Nb: 1 hane Stensjön, Norberg 25.6 (Tommy Lennartsson).

Ett ytterst remarkabelt fynd med tanke på att arten häckar närmast i västra Häradet. Däremot görs vinterflyndända upp till Värmland och Södermanland (SOF 1978).

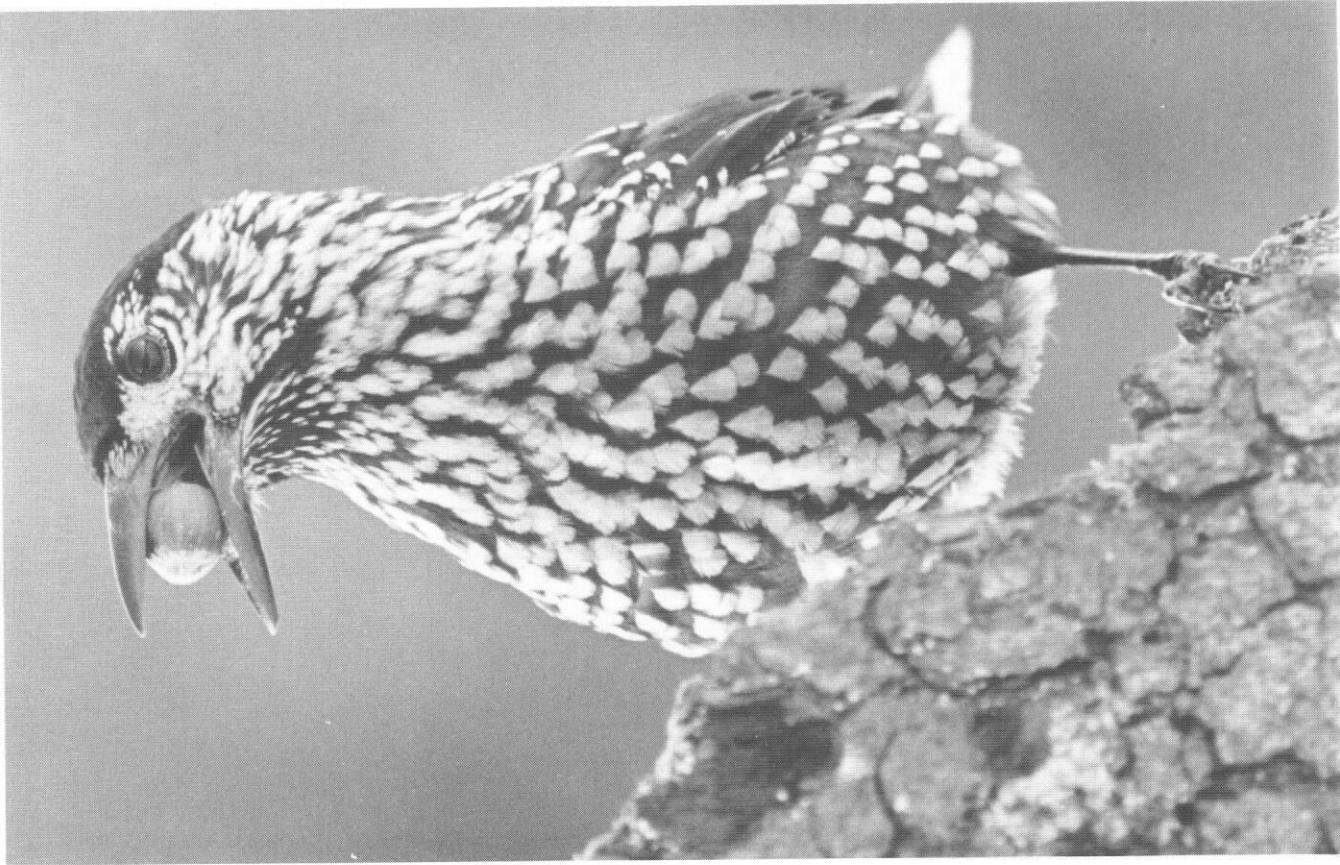
Matande videsparv har ännu inte hittats i Västmanland. Vem blir den förste...? Foto: Roland Thuvander.

Videsparv *Emberiza rustica* (6 ex, 59 ex, 8 ex)

Sa: 2 ex Gorgen, Västerfärnebo 12.9 (Peter Lundberg).
Vä: 1+1 ex Asköviken 10.9 (Magnus Lilje fors).
Su: 1 ex Lisjöviken, Surå 1.9 (Sören Larsson). 1 ex Gnien, Rannäs 3.9 (Sören Larsson).
Li: 1 sjungande ex Midtjärnen, Linde 8.6 (Mats Andersson). 1 ex ringmärktes Hagaberg, Näshy 1.10 (Jan-Erik Malmstigen).
Sex fynd av åtta fåglar är normalt för 1980-talet. Däremot görs färre fynd under häckningsstid nu än för några år sedan. Videsparven har aldrig konstaterats häcka i Västmanland.

LITTERATUR

- Andersson, M & Malmstigen, J-E. 1988. *Fåglar i Lindesbergs kommun 1987*. Frövi Fågelsällskap, medd nr 5.
Angelstam, P, Green, M, Kallebrink, K-G, Petersson, G & Skoglund, T. 1987. Fågelrapport för Västmanland 1986. *Fåglar i Västmanland* 18: 56-80.
Hirschfeld, E. 1987. Sälsynta fåglar i Sverige 1986 - rapport från SOF:s rarietskommité. *Vår Fågelvärld* 46: 441-456.
Larsson, S, Andersson, M, Kallebrink, K-G, Asklund, L & Kuiper, P. 1983. Fågelrapport för Västmanland 1982. *Fåglar i Västmanland* 14: 87-106.

Nötkraka, trocken av den tjocknäbbade modellen. Foto: Tero Niemi.

Larsson, S., Green, M., Thuander, R., Källebrink, K.-G & Petersson, G. 1986. Fågelrapport för 1985. *Fågelvärld* i Västmanland 17: 52-81.

Lindell, L. 1973. Västmanland. *Vår Fågelvärld* 32: 226-228.

Löf, P. 1929. Svarthakedopping i Västmanland. *Fauna och flora* 54: 223-224.

Olanders, C. & Olanders, S. 1955. Vitkindad gäss. *Vår Fågelvärld* 14: 126.

SOF. 1978. Sveriges fåglar. Stockholm.
Sylven, M. 1987. Verksamheten inom Projekt Glada
1986. *Vår Fågelvärld* 46: 137-143.

KOMPLETTERINGAR OCH RÄTTESER TILL TIDIGARE ÅRSRAPPORTER

Sädgås *Anser fabilis*

Li: 340 ex Sjömosjön, Fellingsbro 4.4.1986 (Ulf Eriksson), 155 ex Finnäkersjön, Fellingsbro 29.4.1986 (Jan-Erik Malmstigen).

Gravand *Tadorna tadorna*

Li: 3 ad ex Österhammarsjön, Fellingsbro 28.7-2.8.1986 (Marcus Larsson, Sven Larsson). 1 ex samma lokal 16.8.1986 (Magnus Kjöpmann).
Ör: 1 ex Ervallkängarna, Ervalla 19-24.5.1986 (Jerry Andersson m fl.).

Vigg *Aythya fuligula*

Hög rastisifra:
Fa: Ca 100 ex St Aspen, Västanfors 7.5.1985 (Bosse Person).

Bergand *Aythya marila*

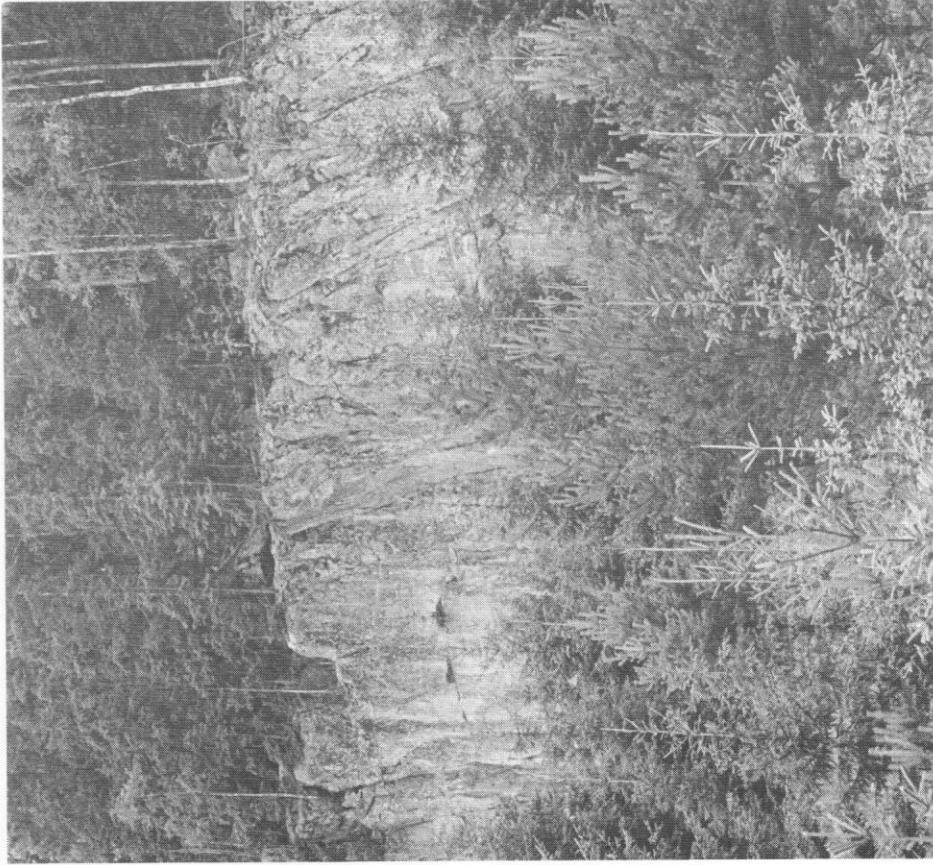
Li: 1 ex Stripa, Ramsberg 16.8.1986, skall vara Stripa, Linde.
Fa: 1 hona Flogen, Västanfors 3-4.11.1985 (Bosse Person m fl.).

Lappmes *Parus cinctus*

Fa: 1 ex Fiskargården, Västanfors 31.12.1985 (Leif Lejdlin).

Thomas Pettersson, Gulmärtastigen 4 A, 722 26 Västerås
Martin Green, Gråsparsvägen 36, 724 70 Västerås
Karl-Gunnar Kallebrink, Dragmansbo 1228, 190 70
Fjärdhundra
Göran Pettersson, Prästgårdsgatan 16, 731 31 Köping
Roland Thuander, Christinelundsvägen 27, 713 30 Nora

Fjällvråkslippan i Hälfors 1987, där det ena av paren häckade i en tall. Foto: Tero Niemi.

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Sk: 1 ex Allmänningbo, Gunnibö 24.7.1985 (Leif Lejdlin).

Kornknarr *Crex crex*

Nb: 1 ex Höngärdet, Karbenning 22.6.1985 (Torbjörn Jansson), 1 ex Trätten, Norberg 4.7.1985 (Torbjörn Jansson).

Dessa båda observationer rör sannolikt samma fågel.
Antalet kornknarr i Västmanland 1985 uppgår därmed till 22 ex.

Härfågel *Upupa epops*
Fa: 1 ex Nords hästtäge 9.5.1985 (Karl-Åke Bergman, Kjell Branzell, Tommy Persson).

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*

Fa: 1 par under våren på en lokal, samt en observation av en ungfågel 14.6.1985 (fl obs).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Fa: 1 hane Svartråget, Västanfors 13.4.1985 (Bosse Person, Tommy Persson).